

ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Κείμενο: Έρχονται οι διαστημάνθρωποι

Στον πλανήτη Γη, κάποτε στο μέλλον, ο πολιτισμός κινδυνεύει να καταστραφεί. Οι εξωγήινοι του πλανήτη Άστρον παρακολουθούν τι συμβαίνει και προσπαθούν να σώσουν την ανθρωπότητα από την καταστροφή.

Όταν ο Οδηγητής, ο Άλφα Ένα, σηκώθηκε να υποδεχτεί τον κυβερνήτη του αστρόπλοιου, το πρόσωπό του πρόδινε έντονη συγκίνηση. Αλλά και οι άλλοι είχαν σηκωθεί όρθιοι, κατεχόμενοι από ζωνήρη ταραχή: ο κυβερνήτης Βήτα Τρία έφτανε από τη Γη! Όταν όμως ελευθερώθηκε από το αγκάλιασμα του Βήτα Τρία, ο Άλφα Ένα έκλαιγε. Ήταν δάκρυα λύπης, απόγνωσης. [...] Το αγκάλιασμα ήταν αρκετό για να του μεταβιβάσει όλα όσα είχε πληροφορηθεί ο αστροναύτης στη διάρκεια της αποστολής του.

– Κύριοι, ο Οδηγητής απευθύνθηκε στους Πρυτάνεις, η τραγική στιγμή που φοβόμαστε έφτασε. [...]

– Η Γη έφτασε στο τελευταίο στάδιο του τεχνολογικού πολιτισμού, επιβεβαίωσε ο κυβερνήτης. Επιβάλλεται η ανάγκη να επέμβουμε, για να σώσουμε όχι τους Γήινους αλλά εμάς του ίδιους.

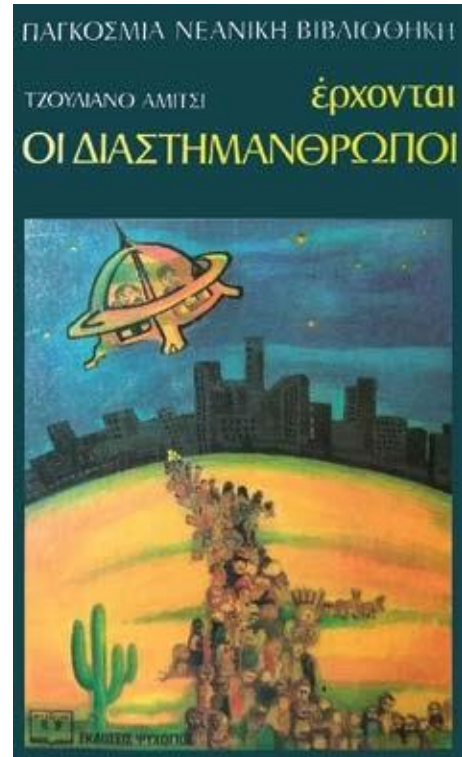
– Όστε η εξέλιξη στον πλανήτη απειλεί τον πολιτισμό μας; ψιθύρισε ο Άλφα Πέντε.

– Αυτή τη στιγμή ολόκληρο το σύμπαν βρίσκεται σε κίνδυνο, επιβεβαίωσε ο Οδηγητής. Παρακαλώ, Βήτα Τρία, εξήγησέ μας την κατάσταση.

– Όλα τα στοιχεία, που μπόρεσα να συγκεντρώσω, άρχισε ο κυβερνήτης, δείχνουν ότι τους τελευταίους καιρούς η Γη έχει σημειώσει μια τεχνική και επιστημονική πρόοδο πολύ γρήγορη. Μόλις δυο αιώνες τής ήταν αρκετοί, για να περάσει από τη φάση της ανάπτυξης που τη χαρακτηρίζουμε σαν αγροτική κοινωνία, στη λεγόμενη βιομηχανική επανάσταση¹ κι ύστερα στη φάση της καταναλωτικής κοινωνίας. [...]

– Σε κανονικές συνθήκες ανάπτυξης, σχολίασε ο Άλφα Τέσσερα, μια παρόμοια εξέλιξη απαιτεί δέκα αιώνες! – Πραγματικά [...] Στην απίστευτη τεχνική και επιστημονική εξέλιξη δεν αντιστοιχεί ανάλογη ανθρώπινη και κοινωνική πρόοδος.

– Το τεχνολογικό χάσμα! φώναξε η Άλφα Δεκατρία. Είναι τρομερό!

1. Βιομηχανική επανάσταση: Η περίοδος της ανθρωπότητας, που πρωτοξεκίνησε στην Αγγλία στα μέσα του 18ου αιώνα και χαρακτηρίζεται από τα εργοστάσια, τις νέες εφευρέσεις και τα νέα προϊόντα που εμφανίζονται σε μεγάλες ποσότητες.

– Τρομερό, ναι. Από την επίσκεψή μου στα ξαδέρφια μας στη Γη κατάλαβα ότι επιφανειακά ζουν στην καλοπέραση, παρόλο που στον τρόπο ζωής τους συνάντησα σημαντικές διαφορές από τον έναν λαό στον άλλο. Κατοικούν σε ευρύχωρα και άνετα σπίτια. Παράγουν κατά μάζες όλα τα προϊόντα των τεχνολογικών ανακαλύψεων που χρησιμεύουν για την ευχαρίστησή τους. Η εργασία τους γίνεται σχεδόν ολοκληρωτικά από **αυτόματα** μηχανήματα και, κατά συνέπεια, οι Γήινοι έχουν πάρα πολύ ελεύθερο χρόνο που τον αφιερώνουν σε δια-σκεδάσεις, στα σπορ, στα θεάματα και στα ταξίδια. Βρίσκονται σε **διαρκή** κίνηση στην ξηρά, τη θάλασσα και τον αέρα. [...]

– Η πείνα;

– Αναπληρώνουν με συνθετικές τροφές την έλλειψη φυσικών τροφών. Όπως σας έχω κιόλας αναφέρει, παρόλο που η τεχνολογική ανάπτυξη προχώρησε πάρα πολύ, η ψυχική τους εξέλιξη έμεινε στη φάση του καταναλωτισμού. Καταναλώνουν: είναι το μόνο που μπορεί να πει κανείς γι' αυτούς.

– Απ' όσα μας ανέφερες, δε φαίνεται ότι οι Γήινοι είναι πραγματικά δυστυχισμένοι.

– Είναι, αλλά δεν το ξέρουν: αυτό είναι το σοβαρό, απάντησε ο Βήτα Τρία. Εκδηλώνουν την εσωτερική τους δυσφορία με επιθέσεις, βιαιότητες, πολέμους. Δεν μπορούν να καταλάβουν ότι η αληθινή σύγκρουση βρίσκεται μέσα τους. [...] Είναι άνθρωποι, και σαν τέτοιοι έχουν επιθυμίες, ιδανικά, αισθήματα, πνευματικές ανάγκες. Έχουν όμως απαρνηθεί τη φύση τους, για να υποταχτούν στη σιδερένια θέληση των μηχανών. Οι μηχανές ρυθμίζουν ολοκληρωτικά τη ζωή τους. [...] Είναι πολύ περήφανοι και ψηλομύτηδες. Θα έρθουν στο κοσμικό διάστημα, για να φέρουν τον πολιτισμό τους...

– ... και θα τον φέρουν με τους πυρηνικούς τους πυραύλους! συμπλήρωσε ο Άλφα Πέντε, με βαθιά πικρία.

– Γι' αυτό επιβάλλεται η ανάγκη να επέμβουμε, είπε ο Οδηγητής. Πρέπει να σταματήσουμε τους Γήινους, πριν να φέρουν την καταστροφή στο σύμπαν, που δε δημιουργήθηκε για να καταστραφεί από ατομικά όπλα. [...] Άλφα Έξι, θέλω πάνω στη Γη να εξουδετερωθεί κάθε τύπος ηλεκτρισμού. Οι κομπιούτερς δε θα απαντούν. Τα μηχανήματα θα μείνουν σταματημένα. [...]

– Πιστεύω κι εγώ πως η λύση που προτάθηκε θα αποδειχτεί **αποτελεσματική**, πρόσθεσε ο Βήτα Τρία. Χωρίς ηλεκτρισμό, κανένα από τα εργαλεία τα οποία εμπιστεύονται σήμερα οι άνθρωποι, δε θα τους υπηρετεί πια. Θα υποχρεωθούν να ξαναχρησιμοποιήσουν το σφυρί, το σκεπάρνι, τη σκαπάνη.

– Το να ξαναμάθουν να υφαίνουν, να σπέρνουν, να χτίζουν σπίτια, να αντιμετωπίζουν με τη σωματική τους εργασία κάθε ανάγκη τους θα τους απασχολήσει κάμποσους αιώνες, σχολίασε ο Άλφα Έξι. [...] Κι ελπίζω όταν οι μακρινοί τους απόγονοι θα καταφέρουν να ανακαλύψουν ξανά τα μυστικά του ηλεκτρισμού, θα ξέρουν ν' ακολουθήσουν τους δρόμους της προόδου με **μικρότερη αλαζονεία**. [...]

– Εύχομαι, πρόσθεσε η Άλφα Δεκατρία, η πιο σημαντική μελλοντική ανακάλυψη των Γήινων να είναι η ανακάλυψη της αγάπης, της αδελφосύνης, της δικαιοσύνης! Για μερικές ατέλειωτες στιγμές κανείς άλλος δεν πήρε το λόγο. Ο Οδηγητής έστρεψε το βλέμμα του στον καθένα από τους Πρυτάνεις. [...]

– Προχωρήστε στην πραγματοποίηση του σχεδίου, διέταξε.

Τζουλιάνο Α., *Έρχονται οι διαστημάνθρωποι*
(απόσπασμα)

Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής

1. Η ιστορία τοποθετείται χρονικά στο:

- A. παρόν
B. παρελθόν
Γ. μέλλον
Δ. δεν υπάρχει προσδιορισμός χρόνου

2. Οι εξωγήινοι πρέπει να σώσουν τη Γη, γιατί:

- A. έφτασε στο τελευταίο στάδιο του τεχνολογικού πολιτισμού
B. ένας κομήτης σύντομα θα την καταστρέψει
Γ. ο τεχνολογικός πολιτισμός της βρίσκεται σε πρωτόγονο στάδιο
Δ. θα αυτοκαταστραφεί εξαιτίας του υπερπληθυσμού

3. Η Γη πέρασε από τη φάση ανάπτυξης της αγροτικής κοινωνίας σε αυτή της καταναλω-τικής κοινωνίας μέσα σε:

- A. έναν αιώνα
B. δύο αιώνες
Γ. είκοσι χρόνια
Δ. πενήντα χρόνια

4. Ο κυβερνήτης Βήτα Τρία κατά την επίσκεψή του στη Γη διαπίστωσε ότι οι γήινοι:

- A. σχεδιάζουν να κατοικήσουν στο διάστημα
B. έχουν αποδεχτεί τη φύση τους
Γ. είναι επιφανειακά ευτυχισμένοι
Δ. καλοπερνούν παρά τα προβλήματα

5. Η λύση που προτείνει ο Οδηγητής, Άλφα Ένα, για να αποτραπεί η καταστροφή της Γης είναι:

- A. να μιλήσουν οι ίδιοι στους γήινους
B. να εξουδετερώσουν κάθε τύπο ηλεκτρισμού
Γ. να στείλουν έναν πυρηνικό πύραυλο
Δ. όλα τα παραπάνω

6. Χωρίς τον ηλεκτρισμό οι γήινοι θα αναγκαστούν να:

- A. αντιμετωπίσουν κάθε ανάγκη τους με τη σωματική τους εργασία
B. εγκαταλείψουν τη Γη και να μετοικήσουν στο διάστημα
Γ. χρησιμοποιήσουν άλλες μορφές ενέργειας
Δ. ανακαλύψουν ξανά τα μυστικά του ηλεκτρισμού

7. Τι από τα παρακάτω εύχεται η Άλφα Δεκατρία να ανακαλύψουν οι άνθρωποι στο μέλλον;

- A. τα μυστικά του ηλεκτρισμού
B. την αγάπη
Γ. τη συνεργασία
Δ. τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας

8. Ο Βήτα Τρία βρήκε την πρόταση του Οδηγητή **αποτελεσματική**. Ποιο είναι το αντίθετο της λέξης;

- A. ατελέσφορη
B. αδέξια
Γ. ανίσχυρη
Δ. καρποφόρα

- 9.** Τι είναι γραμματικά η λέξη **κατεχόμενοι**;
- A. μετοχή παθητικού παρακειμένου B. μετοχή ενεργητικού ενεστώτα
Γ. μετοχή παθητικού ενεστώτα Δ. επίθετο θετικού βαθμού
- 10.** «...για **να** του **μεταβιβάσει**»: Ποια από τις παρακάτω λέξεις είναι συνώνυμη του ρήματος;
- A. να συλλέξει B. να δανείσει Γ. να προσφέρει Δ. να μεταδώσει
- 11.** «**Όλα** τα στοιχεία»: Τι μέρος του λόγου είναι η σημειωμένη λέξη;
- A. αντωνυμία B. επίθετο Γ. ουσιαστικό Δ. επίρρημα
- 12.** «σαν **αγροτική** κοινωνία»: Πώς σχηματίζεται ο απόλυτος υπερθετικός βαθμός του επιθέτου;
- A. αγροτικότατη B. αγροτικότερη
Γ. η αγροτικότερη Δ. δεν σχηματίζει παραθετικά
- 13.** «μια **παρόμοια** εξέλιξη»: Ποια από τις παρακάτω λέξεις είναι συνώνυμη της σημειωμένης;
- A. ολόμοια B. παρεμφερής Γ. ομοιογενής Δ. κοινή
- 14.** **αυτόματα**: Ποια από τις παρακάτω λέξεις δεν έχει ετυμολογική συγγένεια με την σημειωμένη;
- A. αυτόφωρο B. αυτάκι Γ. αυθύπαρκτος Δ. αυτονόητος
- 15.** Ποια από τις παρακάτω λέξεις έχει αντίθετη σημασία από τη λέξη **διαρκή**;
- A. αδιάλειπτη B. βραχύβια Γ. άδολη Δ. συνεχή
- 16.** Στην πρόταση «ν' ακολουθήσουν τους δρόμους της προόδου με μικρότερη αλαζονεία», με ποια από τις παρακάτω μπορεί να αντικατασταθεί η φράση «**μικρότερη αλαζονεία**» χωρίς ν' αλλάξει το νόημά της;
- A. μικρότερη ταπεινοφροσύνη B. μεγαλύτερη υπερηφάνεια
Γ. μεγαλύτερη ταπεινότητα Δ. μεγαλύτερη υπεροψία
- 17.** «Το να ξαναμάθουν να υφαίνουν, να σπέρνουν, να χτίζουν σπίτια, να αντιμετωπίζουν με τη σωματική τους εργασία κάθε ανάγκη τους»: Ποιο σχήμα λόγου υπάρχει στην πρόταση;
- A. αντίθεση B. ασύνδετο σχήμα
Γ. παρομοίωση Δ. επανάληψη
- 18.** Το ρήμα **να υποδεχτεί** είναι:
- A. υποτακτική Ενεστώτα ενεργητικής φωνής
B. υποτακτική Παρακειμένου παθητικής φωνής

- Γ. υποτακτική Αορίστου παθητικής φωνής
Δ. υποτακτική Αορίστου ενεργητικής φωνής

19. «Το αγκάλιασμα ήταν αρκετό, για να του μεταβιβάσει όλα όσα είχε πληροφορηθεί ο αστροναύτης...»: Η ίδια φράση στον Ενεστώτα θα ήταν:

- Α. «Το αγκάλιασμα είναι αρκετό, για να του μεταβιβάσει όλα όσα πληροφορείται ο αστροναύτης...»
Β. «Το αγκάλιασμα θα είναι αρκετό, για να του μεταβιβάσει όλα όσα θα πληροφορείται ο αστροναύτης...»
Γ. «Το αγκάλιασμα ήταν αρκετό, για να του μεταβιβάσει όλα όσα πληροφορήθηκε ο αστροναύτης...»
Δ. «Το αγκάλιασμα είναι αρκετό, για να του έχει μεταβιβάσει όλα όσα έχει πληροφορηθεί ο αστροναύτης...»

20. βρίσκεται: Πώς σχηματίζεται ο Αόριστος του ρήματος στην ίδια έγκλιση;

- Α. βρήκε Β. βρες Γ. βρισκόταν Δ. βρέθηκε

21. να συγκεντρώσω: Τι από τα παρακάτω ισχύει για το ρήμα;

- Α. είναι αποθετικό Β. είναι παθητικής φωνής
Γ. είναι ενεργητικής διάθεσης Δ. έχει συντελεσμένο ποιόν ενέργειας

22. έχω αναφέρει: Ποιος από τους παρακάτω τύπους του ρήματος αντιστοιχεί στο β' πρόσωπο της συνοπτικής προστακτικής;

- Α. αναφέρσου Β. ανέφερε Γ. ανάφερε Δ. ανέφερες

23. «να εξουδετερωθεί κάθε τύπος ηλεκτρισμού»: Το σημειωμένο ρήμα είναι:

- Α. ενεργητικής φωνής και παθητικής διάθεσης
Β. παθητικής φωνής και παθητικής διάθεσης
Γ. παθητικής φωνής και μέσης διάθεσης
Δ. παθητικής φωνής και ουδέτερης διάθεσης

24. προτάθηκε: Πώς σχηματίζεται το ρήμα στην ενεργητική φωνή (ίδιος χρόνος, πρό-σωπο και αριθμός);

- Α. προτείνει Β. πρότεινε Γ. έχει προτείνει Δ. προτείνουν

25. Προχωρήστε: σε ποια έγκλιση, χρόνο και φωνή βρίσκεται το ρήμα;

- Α. οριστική Αορίστου ενεργητικής φωνής
Β. προστακτική Αορίστου ενεργητικής φωνής
Γ. προστακτική Αορίστου
Δ. οριστική Ενεστώτα παθητικής φωνής